

Rendkívüli Ujság

ORSZÁGOS POLITIKAI HETILAP

AZ ÁRMAXIMÁLÁS FRONTJÁN.

Az egész országban áll a harc a hatóságok és étteremtulajdonosok között.

A kolozsvári tartományigazgatóság a rezisztáló vendéglősök ellen az ügyészségnél tett feljelentést. — Temesvár város visszautasította a temesvári kormányzóság árleszállítási kérését. — Dumitrescu arad megyei prefektus akciója nehezen valósul meg.

Mindenki akarja az árleszállítást, mégsem lesz olcsóság.

Arad, márc. 22.

(A Rendkívüli Ujság tud.)

Néhány hét előtt országos akció indult meg, hogy a türethetetlen magas árakat minden téren leszorítsák. A fogyasztó közönség előtt rendkívül szimpatikus mozgalomról legutóbbi számában részletesen beszámolt a Rendkívüli Ujság is. Sajnosan kell megállapítanunk, hogy

a népszerű akció korántsem járt a kívánt sikerrel és habár mindenki akarja az árleszállítást, kevés reménység van arra, hogy rövidesen olcsóbb lesz az élet.

A tartományi igazgatóságok kezdték meg a nagyszabású akciót. A kolozsvári kormányzóság elsősorban az éttermi árakat akarta leszorítani. Többszöri tanácskozás után

a kolozsvári étterem tulajdonosok és vendéglősök nagyrésze önként ajánlott fel 20 százalékos árleszállítást.

Ugy a tartományi igazgatóságnak, valamint a városi tanácsnak az volt a célja, hogy barátságos, illetve meg egyezéssel alapon vezessék keresztül az árredukciót. Természetes, hogy a hatóságok vezetői arra az esetre, ha a tárgyalások nem vezettek volna eredményre,

olyan lépéseket helyeztek kilátásba, amelyek a fogyasztók érdekében erősebb hatósági eszközök igénybevételével redukálták volna az árakat.

Megkezdődnek a razziák.

A tanácskozások és megállapodások után a tartományi igazgatóság és a város vezetősége a rendőrség igénybevételével a kolozsvári étter-

mekben és vendéglőkben étlapprazziákat tartottak s nagy meglepetéssel állapították meg, hogy

sem az étteremtulajdonosok sem a vendéglősök az ármaximálásra vonatkozó megállapodásokat nem tartották be.

A hatóságok vezetői figyelmeztették az érdekelteket, hogy a megállapodások szabotálása ellen kénytelenek lesznek a legszigorubb eszközökhöz nyulni. Mődon ennek sem volt meg a kívánt eredménye,

Moldován tartományi igazgató megbízásából Hodor államtitkár a rendőrkvésztura útján az ügyészséghez fordult és az uzoratorvény alapján a rezisztáló étteremtulajdonosok és vendéglősök ellen a vizsgálat megindítását kérte. A tartományi igazgatóság szokat-

lanul erélyes intézkedése érthető módon nagy meglepetést és megütközést keltett az étteremtulajdonosok körében, de a hatóságok szigora nem tévesztette el a hatását.

A vendéglősök egyrésze azonnal keresztülvezette a huszszázalékos árredukciót, de a főtéri étteremtulajdonosok közül hárman továbbra is a régi árakat tartották meg az étlapon.

A rendőrkvésztura utasítására újabb étlapprazzia történt, melynek az alapján:

Hodor államtitkár a három rezisztáló étteremtulajdonos ellen az ügyészségnél újabb feljelentést tett és kérte, hogy az uzoratorvény alapján az ügyészség a legszigorubb eljárást indítsa meg ellenük.

Mi a vendéglősök álláspontja.

Mindezekből megállapítható, hogy a hatóságok és az étteremtulajdonosok tiltakoznak az ármaximálás, illetve az árredukció ellen, hangoztatva, hogy ma Kolozsvárt

magasak a lakberek, még magasabbak az adók és taxák s a fogyasztás pedig olyan minimális, hogy az árredukciót nem tudják keresztülvezetni, mert az a vendéglősipar csődjéhez vezetne.

Ugyanakkor a tartományi igazgatóság a nyersanyagok áresésére, a mai pénztelenségre, a tisztviselők és nyugdíjasok nyomorára hivatkozik s ragaszkodik az éttermi árak

leszállításához. Hodor államtitkár hangoztatta, hogy ma a fogyasztók teljesen szervezetlenek s a mai nehé viszonyok között, ha már az ármaximálásokat végleg nem törölték el, hatósági nyomást kell gyakorolni az árak normalizálására. Utal arra, hogy a liszt áránál, a kenyér áránál az akció eredménnyel járt és ma úgy a péksüteményeknek, valamint az éttermi kenyérnek az ára két lejről egy lejre, tehát a felére esett le. Az éttermeket három osztályba sorozták. Vannak tehát első, másod és harmadosztályú éttermek. A legszükségesebb, tehát az általános fogyasztásra szánt éttermi árakat a hatóságok az érdekeltek hozzájárulásával a következőképen állapították meg:

Az új vendéglői maximális árak Kolozsváron.

Husleves 5—4—3 lej. Főzelék: leves 8—7—6 lej, Főtt marhahus, illetve sóbanfőtt 14—12—10 lej. Marhahus körítve 13—12—10 lej. Főzelék d sznóhus feltéttel 16—15—14 lej. Marhasült 15—14—12 lej. Borjusült 22—20—18. Disznósült 19—17—15 lej. Mindez természetesen a szükséges körítéssel. Borjupaprikás nagy adag 18—17—16 lej. Borjupaprikás kis adag 9—8—7 lej. Metélt tészta dióval, mákkal vagy sajttal 8—6—4 lej. A kenyér ára pedig darabonként egy lej.

Az itt megjelölt ételnemüekből az étteremtulajdonosok kötelesek menüt is összeállítani, amely áll levesből, husból körítéssel vagy sültből és tésztából. Az egész menü 25—30 lejig terjedhet.

Természetesen minden étteremben lehetnek ugynevezett luxor ózú ételek is, amelyek nincsenek maximálva és ezeknél a vendéglősök vagy étteremtulajdonosok tetszés szerint állapíthatják meg az árakat. Az itt felsorolt maximális ételeket bárhol követelni lehet s ha a vendéglős, illetve étteremtulajdonos magasabb árat számít fel, akkor a városi tanács által kadott maximálási rendeletre való utalással a fogyasztók feljelentéssel élhetnek.

Temesvár nem drágább, mint más város.

A kolozsvári kormányzósággal egyidejűleg a temesvári kormányzóság is megindította szociális irányu mozgalmát, amelynek azonban sajnos nem igen volt meg a kívánt eredménye. Bocu Sever kormányzó utasította a kormányzóság területén lévő városok vezetését, hogy minden téren szállítsa le az árakat. Temesvárott most készítette el a város a kormányzóságnak a drágaság ügyében küldött átiratára a választ. A kormányzóság ugyanis Temesvár városától is az élelmiszerek makszimálását és a víz, valamint a villanydíjak leszállítását kérte, azzal az indoklással, hogy azok túl drágák. A város válaszában kifejti, hogy Temesvárott általában ugyanazok az árak vannak érvényben, mint Erdély többi városaiban, a város vezetősége azonban indítatva érezte a borjuhust makszimálni, mert ott tíz lejes különbözet mutatkozott. Az árakat hat lejjel leszállították, de megtörténhetik az, hogy ennek következtében a jobbminőségű borjuhus teljesen el fog tűnni a piacról.

A város hangsúlyozza, hogy a villany, víz, jég és vágóhídi illetékek nem drágábbak, mint más városokban.

Utál a város válaszában arra is, hogy az iparosok nem annyira a városi illetékek.

mint a magas adók miatt panaszkodnak.

Egy átlagmészáros, akinek havi 30 000 lej kiadása van, a városi illetékek fejében ezer, állami adók címén négyezer lejt fizet. A vendéglő ipar ugyancsak súlyosan szenved a nyomasztó állami adók és a horribilis italmérséki engedély alatt. A drágaság okát tehát itt kell keresni. A városi üzemek produktumainál végrehajtott erőszakos leszállításnak az lenne a következménye, hogy

a város kénytelen lesz a városi illetékek kivetésénél a maximumot igénybe venni.

Aradon lassan indul meg az olcsósági hullám.

Élénk szimpátiát és elismerést váltott ki egész Aradon Dumitrescu Constantin aradmegyei prefektusnak a Rendkívüli Ujság legutóbbi számában közölt nagyjelentőségű nyilatkozata, amely szerint a hatóság radikálisan letörli az uzsoraárakat. Amennyire örült a fogyasztókörzség a prefektus akciójának, éppen olyan

riadalmat keltett az aradi vendéglősök és kávéosok körében,

akik érthetetlen makacskodással ragaszkodnak a magas árakhoz nem törődve azzal, hogy az általános drágaság idején felszokott árakat ma már alig tudja valaki is megfizetni.

Az aradi éttermek közül egyedül a Fehér Kereszt étteremben szállították le eddig 20–25 százalékkal az árakat, a többi vendéglősök úgy látszik bevárják, amíg a hatóság kényszeríti őket az árleszállításra. Dumitrescu prefektus már értenkezésbe lépett Lufai Cornél dr. polgármesterrel, hogy redukálja Aradon a közszükségleti cikkek árát és remélhető, hogy a hatóság radikális intézkedéssel sürgősen megszünteti az uzsoraárakat az egész vonalon.

SZÍNHÁZ

Az aradi színház műsora:

Hétfő: „Elcsérélt ember“, színmű, mozihelyekkel. (C. bérlet.)

Kedd: „Okos mama“, operett. (A bérlet.)

Szerda: „Marica grófnő“, operett repris. (C. bérlet.)

Csütörtök: „Szendrey Mihály színgazdátó színészetének 45 esztendősi jubileuma“: Hattyu, Molnár Ferenc színműve.

Hétfőn mozihelyekkel: „Elcsérélt ember“. Prózaújdonságok között ritka nagy sikert aratott Bónyi Adorján meghatározó és megkapó színműve, amely a háború egyik érdekesebb epilógusát tárja elénk. Mozihelyek!

Kedden ismét az „Okos mama“ a műsordarabja a színháznak, amely az idei szezonban a legnagyobb közönség és kasszasiker aratta.

Szerdán érdekes repris: Marica grófnő, a legragyogóbb Kálmán Imre-operettek egyike amelynek minden felelevenítése eseményszámba megy. Elsőrendű szereposztás. Valósággal premierjellege lesz a reprisnek.

Csütörtökön ritka esemény: Szendrey jubiléum. 45 éves színészi múltjának évfordulóját ünnepli meg és ez alkalommal egyik legjobb alakítását, Molnár Ferenc Hattyujának Jácint atyját alakítja. A jubileumra nagyban készül Arad társadalm.

Februári és márciusi fizetésüket sem kapták még meg az aradi állami tisztviselők

Még mindég nem folyósították a nyugdíjakat sem – A pénzügyigazgatóság fiába interveniál a miniszteriumban.

Arad, március. 22.

(A Rendkívüli Ujság tud.)

A különböző ígéretések, távirati jelentések dacára hónapról hónapra egyformán késedelmesen folyósítják a pénzügyigazgatóságon, úgy az állami tisztviselők, tanítók, katonák és összes alkalmazottak fizetését, mint a nyugdíj sokat. Állandó rovatot lehetne vezetni a fizetés nélkül maradt tisztviselők és nyugdíjasok minden hónapban megismétlődő panaszairól, mozgalmairól, amelyek vége mindig csak újabb ígéretes szokott lenni.

Március vége felé járunk, de Aradon még mindig nem utalták ki sem a fizetéseket, sem a nyugdíjakat. Naponta százával állanak a pénzügyigazgatóság folyosóján a szegény nyugdíjasok, akik mindig csalódottan kénytelenek távozni. Szombaton újabb táviratban kérte az aradi pénzügyigazgatóság a hátralékos fizetéseket, magánúton is történt interveniálás a miniszteriumban, a közeli napokban fog eldőlni, hogy milyen eredménnyel jártak az újabb közbenjárások.

Sajnosan kell megállapítanunk, hogy hónapról hónapra rosszabbodik a helyzet.

A tisztviselők például sem a februári, sem a márciusi fizetésüket nem kapták még meg, elképzelhető, hogy az áldozati adóval

amúgy is súlyosan megterhelt tisztviselők milyen ambícióval dolgoznak, amikor napról napra csak hitegetik őket a fizetéssel. Közérdek kívánja, hogy a tisztviselők pontosan megkapják fizetésüket, mert lelkiismeretes munkát nem lehet kívánni olyan közisztviselőtől, akinak munkáját nem honorálják.

A késedelemes fizetés annál súlyosabb hiba, mert például az aradi pénzügyigazgatóságon állandóan van fedezet a tisztviselők fizetésekre és ezt a pénzt esetleg más célokra fordítják ahelyett, hogy az itteni tisztviselőket és nyugdíjasokat elégtelenek ki-be öle. Régebben mindig módja volt a pénzügyigazgatónak a pénztárban lévő készlet felett diszponálni,

a régi rendszer mellett nem is történt meg a multban, hogy a tisztviselők meg ne kapják fizetésüket.

Amióta azonban megváltoztatták a régi rendet és a miniszteriumból irányítják a fizetések és nyugdíjak folyósítását, a pénzügyigazgató tehetetlenül áll akkor is, ha tele van a pénztár és a tisztviselők ezrei várják türelmetlenül és kétségbeesve járandóságukat.

Nagyon kíváncsiak volna, ha sürgősen visszaállítanák a régi rendet, különben könnyen megakadhat a közigazgatás gépezete.

tisztában vagyunk azzal is, hogy ilyen elterjedt ujság minden közleménye komoly következményekkel járhat. Éppen laptársunk kellő értékelése késztet arra, hogy a legkomolyabban vegyük annak írásait és ne tegyük túl magunkat ezen a szerkesztői üzeneten sem.

A Vasárnap azt állítja, hogy a Rendkívüli Ujság egyházellenes. Mi azt állítjuk, hogy a Vasárnap enyhén szólva, téved, mert mi soha nem voltunk, nem vagyunk és nem leszünk egyházellenesek. Nem pedig azért, mert

nekünk egyetlen világnézetünk van: embertársaink érdekében keresztényi kötelességérzettel dolgozni, újságírói hivatásunkat teljesíteni.

Embertársaink igazsága

akkor is igazság, ha embertársunk véletlenül nem hitsorsosunk is.

És ha a Vasárnap bebizonyítja, hogy igazsága van, akkor mi

a legteljesebb elégtételt adjuk

annak, akit akaratunk ellen talán megbántottunk. De ha a Vasárnap nem bizonyítja be súlyos állításának igazságát, akkor

becsületbeli kötelessége lesz nekünk igazságot és elégtételt szolgáltatni.

Gavallérosan felajánljuk, hogy bocsássuk az ügyet olyan zsűri elé, amelynek

tagjai kivétel nélkül katolikusok, a katolikus egyház meggyőződéses hívei.

Kötelezze magát a Vasárnap is éppen úgy, mint a Rendkívüli Ujság kötelezettséget vállal, hogy a zsűri döntésének aláveti magát.

A Rendkívüli Ujság eddigi közleményei mind a keresztényi erkölcsök szigorú szemmel tartásával íródtak.

A munkanélküliek rettenetes helyzetét, a nyomorúságban tengődő kisexisztenciák vergődését, a házbér-uzsora ellen küzdő szegény lakó sivatár életét szeretnénk megjavítani szerény írásainkkal bármilyen vallásfelekezeti hívei is a támaszra szorulóknak.

Ha ez a program egyházellenes, ám legyen, viseljük érte a felelősséget. Más bűnünk nincs. A Vasárnap kötelessége most meggondolatlan és igazságtalan kijelentését bebizonyítani, vagy nekünk teljes elégtételt szolgáltatni, mert szerény véleményük szerint még

a legtisztéletreméltóbb helyről sem illik igaztalanul bántalmazni ártatlanokat.

Lementek az árak!!

STRASSER

DIVATÁRUHÁZBAN

Tekintse meg kirakataimat, vasárnap is nyitva vannak.

Szemben a Lutheránus templommal.

Életmentés után

A skót kisfia a vízbe esett. Egy járőrként utánaugrott és élete kockázatával kimentette. Azután felvette a kabátját és tovább ment. Egyszerre rohanva jött utána az apa:

— Maga húzta ki a fiamat a vízből?

— Igen.

— És hová tette a gyerek sapkáját?

Szepeitse, fiatalítsa magát a WEISZ-téle

474

ELZA KÁMFORKKRÉMMEL

Csakis valódit fogadjon el! Egyedüli készítő WEISZ GÖGYYSZERTÁR.

Válasz

a „Vasárnap“ szerkesztői üzenetére

Arad, március 22.

A Rendkívüli Ujság tud.

Elvünk ellenére van, hogy bármelyik laptársunkkal polémiába bocsátkozunk, de a Vasárnap legutóbbi számában közölt élehang szerkesztői üzenetet nem hagyhatjuk figyelmen kívül. Szinte értelmetlenül állottunk, amikor elolvastuk a Vasárnap alábbi szerkesztői üzenetét:

„Credo-tag. Aki egyházellenes lapot járát, hitének árulója. A Rendkívüli Ujság bebizonyította, hogy katolikus ember kezébe nem való.“

Nagyon meglepett ez a szerkesztői üzenet, mert tudtunk, hogy

a Rendkívüli Ujság féltéve fennállása óta egyetlen egyszer sem közölt egyházellenes cikket.

A legszigorúbb vizsgálattal sem tudtunk egyetlen olyan közleményre sem bukkanni a Rendkívüli Ujság eddigi számaiban, amely egyház, vagy katolikus ellenes tendenciájú lett volna. Erre a súlyos vádra nem tudunk más feleletet adni, minthogy

két-ékebe vonjuk a Vasárnap állításának igazságát és felszólítjuk a lap vezetőjét, hogy bizonyítsa be vádját.

Teljesen tudatában vagyunk, hogy eddig nagyrabecsült laptársunk Arad katolikus társadalmának legkedveltebb és legolvasottabb orgánuma, így

BUZA-ÁRAK!

ÚJ ÁRAK!

MUZSAYNÁL

színházzal szemben

Öltöny Tavaszi felöltő Trench-coat

Nem gyári ár! :- Minden darab saját készítmény!

Mellett bármilyen vásárol, keressen fel „Mercur“ iparosbevásárlási könyvre 6 havi hitel.

Házbértartozásért elárverezték egy aradi cipésmester egész lakásberendezését

A kilencezerlejes házbéradósságra ezer lej folyt be az árverésen, — Uccára került egy iparos.

Arad, március 22.

A Rendkívüli Újság tudósítójától

A gazdasági élet alapkövei recsegnek ropognak és az egész mai társadalom felépítését az a halálos veszedelem fenyegeti, hogy a névtelen nincstelenek százezrei rongyokba burkolt, kiéhezett testük utolsó erőfeszítésével alapszájban akarják megdőnteni a régi viszonyok mértékével ítélő rend heyzetét. Ettől a gondolatától indítva tette meg Pamfil Seicaru törvényjavaslatát, amely szerint a munkanélkülieket ne szabadon lakásukból kitenni mindaddig, míg kereset hez nem jutnak. A törvényjavaslatnak igen sok ellenszólója akadt ami természetesen is, hiszen a parlament tagjainak legnagyobb része ha nem is háztulajdonos, de érzéseiben inkább az utóbbiak, mint az előbbiek mellett szavaz. Ezzel a törvényjavaslattal annyira, amennyire biztosítva lenne a munkanélküliek szerény hajléka de annak az osztálynak a védelméről senki se gondoskodik amely hivatalosan nem számít munkanélkülinek, de kereseti lehetőségeinek végsőig való kiapadása folytán talán még a munkanélkülieknél is rosszabb helyzetben van.

Igy

nagyon sok kisiparos van aki annyit se keres, hogy betevő falatja legyen és mégis, úgy az állam, mint a társadalom épen olyan elbírálással ítéli fizetési képességeit, épen olyan mértékkel méri, mint a gazdasági válságot megelőző időkben.

A kisiparosság válságos helyzetének leg eklatánsabb példája, hogy a napokban

hat havi házbértartozása fejében elárverezték K. K. Weitzer János uccai cipésmester butorait.

A butoraitól megfosztott cipész évek óta lakója Stern Lipót aradi bankár házának és mindig pontosan fizette házbérét a nehéz viszonyok ellenére is. K. K. a kátyuba jutott kisiparosság nehéz küzdelmeinek minden fázisát végig járta, míg odáig jutott hogy az utóbbi időben nem volt képes többé egy szobás konyhas üzlóhelyiségéért havi 1.500 lejt megfizetni. A valamikor elsőrangú munkát végző iparos az utóbbi időben ugyiszólván csak foltozásból élt, ami bizony időben sok munkája ellenére igen keveset jövedelmezett. Képtelen volt házbérét kifizetni és a házigazda elnézését kérte addig, míg üzletmenetét feljavítja tartozását meg tudja téríteni. Többször figyelmeztette a háztulajdonos K. K. cipészt, hogy el fogja árvereztetni butorait, és addig nem engedi ki a lakásból míg a hátralékos házbér teljesen meg nem térül, de a cipész nem tartotta képesnek házigazdáját arra, hogy éveken át gyűjtött kis motyóját dobra ütse. A házigazda, azonban nem tréfált és az elmúlt hét végén

K. K. cipész hat havi házbértartozása fejében elárvereztette annak minden holmiját és 9.000 lej tartozásra 1.100

lejért prédálta el az iparos utolsó párnáját is.

Szóval ebből az árverésből a házigazda követelésének csak tizenkét százaléka térült meg, olyan csekély összeg, amit tehetősebb emberek jótékonyági adományként igen sokszor ajándékoznak, már pedig a bankigazgató nem tartozik a szegény elemek közé.

Titokzatos gonosztevő ismeretlen méreggel pusztítja el áldozatait.

Rejtély előtt áll a párisi és newyorki rendőrség. — Két világrészben nyomoznak a misztikus bűnügyben.

London, márc. 22.

(A Rendkívüli Újság tud.)

Rejtélyes gyilkossági bűnügy foglalkoztatja egyidejűleg a newyorki és párisi rendőri hatóságokat. Két gyilkosságról van szó, amelyeket majdnem teljesen azonos körülmények között, ugyanazon eszközökkel és minden valószínűség szerint ugyanazon tettesek követtek el. Mindkét gaztett indítókait mindaddig sűrű homály fedi, de mégis ugylátszik, hogy

egy hatalmas méregcsempész társaság megbízottja a bűnügy főszereplője,

aki mikor veszélybe került, úgy Párisban, mint Newyorkban gyilkosságok elkövetésétől sem riadt vissza. De az is lehetséges, hogy

őrült ember rémtettéről van szó, aki perverz gyönyörűséget talált a gyilkosságban.

A párisi eset még élen emlékeztet. Egyik montmartrei szállóban egy szép fiatal orosz nő holttestére bukkantak. Először természetes halálesetre gondoltak, csak a későbbi szorgos orvosi vizsgálat derítette ki, hogy

a szerencsétlen áldozatot megmérgezték.

De a legkörültekintőbb fázisozással sem sikerült a méreg mineműségét megállapítani, csupán az volt kétségtelen, hogy

az ismeretlen tettes olyan erősen ható mérget használt, amelyből a legcsekélyebb mennyiség is elegendő az emberi élet kioltására.

Ez a méreg olyan összetételű, hogy nyomait a szervezetben megállapítani nem lehet, legalább is a most alkalmazott kísérleti módszerekkel nem. A bűnügyi hatóságok a gyilkos személyét illetőleg a legszorgosabb nyomozás után is csak feltevésekre szorítkozhattak. A gyanu egy rejtélyes távolkeleti férfi személyében összpontosult, aki vagy arab, vagy hindu és aki áldozatával néhány hónappal előbb egy kávéházban ismerkedett meg. Ez az ismeretlen egész nagy lábon élt, a pénzt két kézzel szórta, mint akinek nagy jövedelmi forrásai vannak. Bizonyos

Ezzel szemben a szerencsétlen család csapás az uccára került, eladták két szekrényét, ágát, asztalát, székeit, párnáját, „műhelyberendezését”, kihúzták lába alól a társadalom érdekében utolsó menedékét, életalapot jelentő otthont, amely akármilyen szegényes, bármilyen nyomorúságos is volt, neki mégis alapot, bázist, életgyökeret jelentett.

A kormánynak mindenestre ez az örvény szélére került társadalmi osztályát

munkás munkanélkülieket is valamilyen formában védelmébe kellene vennie, mert különben ezek a szerencsétlenek még nagyobb nyomorba süllyednek, mint hivatalos munkanélküli sorstársaik.

s. s. l.

nyomozati adatokból annyit sikerült megállapítani, hogy ez a misztikus arab, vagy hindu gyakran utazott Párisból Marseillesbe és ezek

a gyakori üzleti utazások egy morium és kokain csempészbanda tevékenységével voltak szoros összefüggésben,

amely banda székhelye minden valószínűség szerint is Marseillesben volt és a Japánból hozott árut itt vették át. A nyomozás e ponton azonban zsákutcába jutott és úgy látszott, hogy ezt az esetet is a megoldatlan bűnügyi rejtélyek közé kell majd sorolni.

Néhány nappal ezelőtt a newyorki rendőrség borzalmas bűntényt fedezett fel. A villanegyed egy kis villájában a takarítónő egy ismeretlen nőt eszméletlen állapotban talált. Rögtön egy közelben lakó orvost hívtak, aki azonban már csak a halál beálltát állapíthatta meg. Miután a halál oka nem látszott tisztázottnak, a rendőrséget értesítették. A rögtön bevezetett nyomozás során azután nyilvánvaló lett hogy a szerencsétlent megmérgezték.

A környékeliek előtt a villa bérőjeként egy magát John Batanhanak nevező hindu volt ismeretes, akiről

azonban csupán annyit tudtak, hogy nagyon gazdagnak kell lennie. A takarítónő, az egyetlen személy, aki az egzotikus idegenről egyes felvilágosításokat tudott adni, de ő sem tudott gazdájára vonatkozólag valami lényeges adattal szolgálni. Az áldozat személyét illetőleg is csupán annyi volt előtte ismeretes, hogy

a fiatal asszony csak négy hét óta lakott a villában;

továbbá, hogy szolgálatadója nőismerőseit gyakran változtatta és ezek többnyire csak néhány héttel voltak a villa lakói. Végül még annyit tudott megemlíteni, hogy Batanha gyakran utazott Franciaországba és ilyen alkalmakkor Marseillesben és Párisban tartózkodott. Ezideig az áldozat személyazonosságát sem sikerült megállapítani. Az orvosi vizsgálat csupán azt a megállapítást eredményezte, hogy a szerencsétlent megmérgezték, azonban

azt, hogy milyen mérget használt a tettes, nem sikerült meghatározni.

Batanha a villából nyomtalanul eltűnt. Megszökése előtt minden nyomot eltüntetett, a melyekből akár az áldozat, akár az állítólagos hindu személyére vonatkozó adatok megállapíthatók lennének, vagy ezekre csak következtetni is lehetne.

Mindkét bűntény körülményei között a hasonlóság annyira feltűnő, hogy a két eset közötti összefüggés szinte önmagától adódik és mindkét főváros nyomozó közlegei abban a feltevésben vannak, hogy a fiatal orosz nő is az ismeretlen newyorki áldozat gyilkosa az állítólagos Batanha személyével azonos.

Skót viccek.

Felserdült a skót fia. A gondos apa állást szerzett az ifjunak, de megkövetelte, hogy fizetését szombatont pontosan haza adja. Egy darabig minden rendben ment, azután egyszerre kevesebb pénzt adott át a fiu.

— Hat fillér hiányzik, — szólta rá zordonan az öreg skót a fiára — hová tetted?

— Ne haragudj apám, nagyon éhes voltam, egy kiflit vettem.

— Főlsleges költekezés ez, fiam, itthon megvan a kosztod, máskor ez ne forduljon elő.

A következő szombaton tizenhat fillér hiányzott a pénzből.

— Hová tetted? — kérdezte az apa.

— Ne haragudj, apám, nagyon esett az eső, villamoson jöttem haza.

— Főlsleges pénzkidadás, van ernyőd, tessék azt használni. Máskor ez ne forduljon elő.

A következő szombaton harminc fillér hiányzott a fiu pénzéből. Az apa egy darabig értetlenül nézegette, számolgatta az összeget, azután az asztalra csapott és kétségbeesetten felkiáltott:

— Fiam, te szeretőt tartasz!

*

— Kapok ma estére két szabadjegyet a színházba, — mondja a skót a barátjának. — Este hét órakor kapom meg a jegyeket. Telefonon foglak értesíteni, gyere velem. De jól figyelj: ha hét órakor szól a telefonod, én vagyok az. Automata állomásról hívlak fel, te ne vedd fel a kagylót, tudni fogod, hogy én hívlak, én pedig visszakapom a bedobott 2 pennyt.

BYRD

admiralissal

a deli sarkon.

A világ legnagyobb expedíciós filmje

ma a

Centralmozgóban.

KERESZTREJT VÉNY Táska leves, olasz káposzta

töltve, karlsbadi torta

Ujabb kilenc tervezet háztartási pályázatunkra.

Még egy-két hét, míg leközzöljük: „Milyen legyen az olcsó, jó kiadás vasárnapi ebéd?” című háztartási pályázatunkra beérkezett tervezeteket és a huszónévi számunkban kerül sor 6015 lej értékű 15 pályadíjunk kiosztására. Ma ismét kilenc tervezet ismertetünk.

GARDIAN LAJOSNÉ, Arad, Str. Badea Cârțan 22. pályázata. **Borju becsinált leves** ka'arabéval. **Le-rakott burgonya.** (Egy kg. burgonyát megmosunk feltesszük főni, hozzáadunk három tojást. Ha megfőtt, megtisztítjuk úgy a burgonyát, mint a tojást szeletekre vagdaljuk és megsózás után tejfellel locsolva sorokban lerakjuk és sütőben pirosra sütjük.) **Rántott borjuszelet.** **Ki-rántott alma.** (Két tojásból, evőkanálnyi cukorból és fél liter tejből kevés só hozzáadásával palacsinta tésztát csinálunk, öt almát megtisztítva megreszelünk és a tészta közé keverjük. A keveréket azután evőkanalanként beleszaggatjuk a forró zsírba és pirosra sütjük. Mikor kész címetes cukorral beszórkjuk. *Összesen 126 lej.*

SISÁK JULISKA, Arad, Deák Ferenc ucca 2. pályázata. **Husleves grizgaluskával, töltöttkáposzta, töltöttcsirke burgonyakörítéssel, rizskoch málnaizslel.** (1 deka rizst negyed tejben megfőzzük, ha kihűlt, négy tojás sárgáját öt deka cukorral habosra keverünk, összeadjuk a kihűlt rizzzel, a négy tojás keményre vert habját is hozzá tesszük és a kikent lisztes formában egy óráig gőzben főzzük és málnaszörp-pel tálaljuk) *Összesen 85 lej.*

WEINBERGER MARGIT, Str. Minervei 13. pályázata. **Paradicsom-leves, Csirkepaprikás,** savanyu uborkával. **Turoscsusza.** *Összesen 98 lej.*

Dr. ERDŐS MÁTYÁSNÉ, Buteni pályázata. **Püréleves. Sültcsirke.** (Csirkét gyengén besózzuk és két óráig állni hagyjuk, akkor forró zsírban pirosra sütjük, sütes közben pár csepp vízzel locsolva.) **Paradicsommártás.** (Fél liter paradicsomlevet rántással, hat kockacukorral és kevés só hozzáadásával pár percig főzünk, így szép színű és jóízű marad a paradicsom.) **Palacsinta torta.** (Előző nap negyed kg. héjában főtt krumplit egy tálba reszelünk, kevés 5 dkg porcukrot és két tojás sárgáját keverünk bele. Két lejt élesztőt kis langyos vízben feloldunk és azt is hozzá keverjük. Folytonos keverés közben egy harmad liter vizet és negyed kg. lisztet adunk hozzá, akkor meleg helyre kelni tesszük és egy óráig állni hagyjuk. Ha megkelt, egy leveseskanálnyi masszát a jól zsírral kikent palacsintasütőben szép pirosra sütünk, máik oldalára forgatva azt is megsütjük. Mig az egész tészta kisült, egy tűzálló tálba tesszük a kész lapokat és rétegesen megkenjük baracklekvárral, aztán cukros darált mogyoróval beszórkjuk. A legfelső lapot két tojás fehérjéből vert

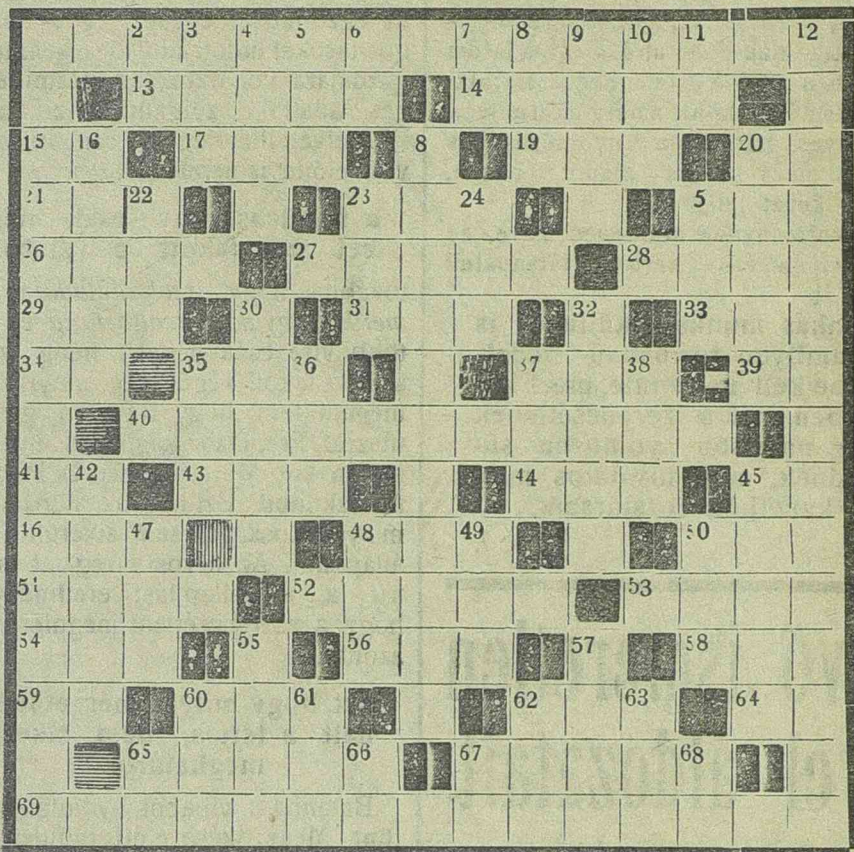
habbal megkenjük és meleg sütőben száradni hagyjuk a tálalásig.) *Összesen 88 lej.*

SPITZ HANNA, Piata Avram Iancu pályázata. **Kartioleves. Borjuvagdalt. Tökkáposzta főzelék.** (Kevés zsírban kis reszelt hagymát párolni, egy kávéskanál liszt, egy kiskanál paprikával a gyalult és vízből kinyomott tökök hozzá összevissza keverni, huslével feleeresztetni, egy csomó kaprot, kis sót, cukrot, az egészet a lábas ide-oda rázásával keverni, kanállal nem szabad hozzányulni, mert akkor eltörik a tök, — kis ecettel ízesíteni.) **Gesztenye püré.** (A gesztenyét puhára főzni, kiszedni a héjából, vaníliás szirupot készíteni, ezt a kiszedett gesztenyére önteni és összekeverni, hogy a gesztenye a szirupot jól magába szívja és husdarálón a tálalótálba darálni. Tejszínhabbal kell feladni.) *Összesen 90 lej.*

FRIEDMANN SÁNDORNÉ, Str. Gozdu 4. pályázata. **Táska leves. Borjuszeget töltve.** (Vesünk hetvenöt dkg szép borjuszeget, jól megmosuk, kicsontozzuk, a bőrét felvágjuk, hogy megtölthető legyen. A töltelék a következő: Ot dkg zsirt két drb áztatott zsemlyét, egy drb tojást, kis sót, törött borst, finomra vágott zöldpetrezselymet megpárolunk és azzal a szegyet töltve sütőbe tesszük, egy kanál zsirt és vizet téve alá, szép pirosra megsütjük. Piritott burgonyával tálaljuk.) **Olasz káposzta töltve.** (Két fej olasz káposztát megmosunk, négy részbe vágva, sós vízben megfőzzük és a következő töltelékkel megtöltjük: 25 dkg borjухust megdarálunk 2 lejt rizst, sót, törött borst, 5 dkg zsirt, kis vöröshagymát reszelve jól összekeverünk és a káposzta levelei alá töltjük. Ha megvan minden darab töltve, lábosba rakjuk, vizet öntünk rá és puhára főzzük aztán híg rántással berántjuk.) **Karlsbadi torta** (25 dkg lisztből és egy lejt élesztővel kovászt csinálunk, ha megkelt, tesszük bele két tojás sárgáját, egy kanál fagyos zsirt, 15 dkg cukrot és megdagasztjuk. Ha megkelt, zsírozott sütőbe tesszük. A tetejét megkenjük hígított gyümölcslel, cukros darált dióval leszórkjuk és szép pirosra megsütjük *Összesen 88 lej.*

PFEFFER JÁNOS, Bul. Regele Ferdiánd 12. pályázata. **Tojásos leves tejfőllel. Disznópecsenye** burgonya és rizs körítéssel, hozzá savanyúság. **Csep masz gyümölcslel.** *Összesen 118 lej.*

BRUCKLER PÉTERNÉ, Str. Unirei 7. pályázata. **Zöldségleves. Borjuvesés töltve, Párolt káposzta.** Fánk. *Összesen 141 lej.*

VIZSZINTES SOROK: 1. Offenbach operett (1 betű hiány). 13. Tulvilági lény. 14. Magyar költő. 15. Férfi sorsa. 17. Fém idegen nyelven. 19. Helyhatározó. 20. Állat. 21. Aradi gyár rövidített neve. 23. Az árunk van. 25. Nem. 26. Ilyen szalonna is van. 27. Egy aradi futballista neve. 28. Cim. 29. Az anyósok kedvencei. 31. Ékezetet roulet kifejezés. 33. Gyümölcsben van. 34. Kötőszó. 35. Görbé (hibás szó). 37. Ilyen forduló is van. 39. U. a. mint 34. vizsz. 40. Összebuknak. 41. „Mint” nem magyar nyelven. 43. Rokkant egyesület rövid. neve. 44. Az 1 vizsz. 2, 11 és 6 ik betűje. 45. Sok minden megtörtént volna, ha ez a szócska nem lett volna ott. 46. Ilyen könyv is van. 48. Francia pap. 50. Enélkül nincs jó vers. 51. Tejtermék. 52. Okori város. 53. Római császár. 54. Hangnem. 56. Ilyen dolog is van. 58. Ékezet el az üvűvéd teszi. 59. K. pesti amatőr csapat. 60. Gazda teszi. 62. Helyhatározó. 64. Ilyen hivatal is van. 65. Sok táblán látható ilyen felírás. 67. Sziget csoport. 69. Vallás.

FÜGGŐLEGES SOROK: 1. Latin mondás. 2. Rangjelzés. 3. Korszak. 4. D-vel Aradon volt cigányprimás. 5. Nyáron sok f gy. 6. Zogu mássalhangzó. 7. Dupláza szülő. 8. Vagy románul. 9. A bölcs bír. 10. „Egy” idegen nyelven. 11. Mássalhangzó. 12. Híres filmcím, amelyben Várkonyi és Lucy Dorian a főszereplők voltak. (Visszafelé olvasva.) 16. Iparág. 8. Latin mondás. 20. Szép tenor hang. 22. AAK. 23. Nem használ. 24. Sportkifejezés. 25. Lószerszám. 30. Arcszín. 32. Amitől a gazdák félnek. 35. A plóca teszi. 36. Evvel lehet valakit esetleg meggyőzni. 37. Amit már sok ember elvesztett. 38. Ilyen állás is van. 42. Sok embernek kellemetlen (névelővel). 45. Hollywood tele van ilyen színész és színésznővel. 47. Művészet idegen nyelven. 48. Ékezetet kereskedőnek van. 49. Sok ilyen pillangó van. 50. Tiszán is sok van. 55. Van ilyen találat is. 57. Névelővel írószér (1 il) 60. Ut idegen nyelven. 61. Amiben diplomát tartanak. 62. H-val sertés. 63. Számnév id. nyelven. 65. Magyar költő monogramja. 66. Részvénytársaság rövidített neve román nyelven. 67. Indulatsz. 68. Igevégződés.

Megfejtési határidő péntek, március 27.

*

Jutalmat nyertek:

1. ROSENZWEIG KLÁRA a „Reggel” egy hónapig ingyen. (Kérjük pontos lakáscímét közölni a kiadóhivatalal.)
2. HERZ KLÁRI, 1 doboz Jonson-féle padló és butorviasz SCHAUER kereskedő ajándéka.
3. ENGEL LILI negyedkiló idej l'ptói turó, AROMAT ajándéka.
4. MENCZER BÖSKE, egy csomag finom levélpapír, HELICON ajándéka.
5. FRIEDMANN EDMUND, egy csomag valódi hollandi cacao. KALOCSAY fűszerkereskedő ajándéka.
6. RÓZSAY VILMA, egy hónapig ingyen könyvtár, LÖBL hírlapiroda ajándéka.
7. SZ. NYI ANNA, 6 drb levelezőlap fénykép. SZALAVETZ fényképész ajándéka.
8. TITZ KÁROLYNÉ, 100 drb. névjegy, GLOBUS-nyomda ajándéka.
9. VESZÉLI MÁRIA, egy ondolálás, Winkler szalon ajándéka.

10. SZILÁGYI BORISKA, egy doboz csokoládé, SELECT ajándéka.

11. KELEMEN IRMA, egy kiló narancs, HÖNIGSBERG délgyümölcs importőr ajándéka.

*

Multheti keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

puska r mokus
ö diő bár k ér p
rivo koc os rá ma
ö ga verseny cap
kerítő e cs is ma
sn cr ali to ag
e fa el ö re be a
gni ör f nn baj
a zesz terg ap ad
mut z s s ep dac
o ok isz ol a o i
p ö it tüz ov mm
szonia l ör ö teb
zss kertész e zo
liti rossz ö kör
i ora méz n e r a
ro sz g h iv ö k

NYEREMÉNYEK.

1. Élit szalon ajándéka

Arad, Str. Marasesti 1.
egyszeri ondolálás.

2. Schauer kereskedő

ajándéka Weitzer ucca. 1 doboz
Jonson fél padló és butorviasz.

3. „Aromat” tejtermékek spec. üzletének Asztalos S.-u. ajándéka

negyedkiló idej l'ptói turó

4. „Helicon” könyvkereskedés

ajándéka Forray ucca
Egy csomag finom levélpapír

5. Kalocsay Sajos

fűszer és csemegekereskedő Arad
Tököli-tér ajándéka egy csomag
valódi hollandi cacao

6. Löbl hírlapiroda

Arad, Strada Romanului (Zrinyi u.)
Egy hónapig ingyen könyvtár

7. Szalavetz fényképész

Arad, Lázár V.-u. 3. ajándéka, hat
darab levelezőlap-fénykép.

8. Globus nyomda ajándéka

Arad, Bul. Regina Maria No. 17.
Száz darab névjegy.

9. Winkler-szalon ajándéka

(Arad) egy ondolálás

10. SELECT bonboneria ajándéka

Arad, Zrinyi ucca. Bohus palota
egy doboz csokoládé

11. Königsberg Arad, Salacz ucca 5.

délgyümölcs importőr ajándéka
egy kiló narancs.

Schreiber, az egyetem és az emberi rendeltetés

Arad, március 22.
Rendkívüli Ujság tud.

A hetisajtóban van egy téma, mely végigkísért a hét minden napján, hosszú változatos és érdekes kkkakkban terjengő kigyó gyanánt. Ez a kigyó táplálta a sajtó vérszé-ny hasábjait, ez borzongatta meg jámbor családapákat, tudakos bakfi-akat egyaránt. Schreiber Tamás Hernád uccai bőrdőzs gyilkos a vég nélküli téma. Bizony Julius ezárnak meg kellett halnia, vagy ezer évet kellett porladnia csontjainak és emlékének, hogy téma váljék előle. Schreiber még él, még ott iktet benne szinte emberfeletti övel az élni akarás ösztöne és áris téma lett. Vészes, nikkarter ü, ponyva ujságtéma.

Egy röpke hír is jelent meg a etisajtóban. Mint egy villanás, olyan őd terjedelemben. Sokan észre em vették talán. A hír szerint va-melyik amerikai fegyházban a gyenceknek egyetemi képzettséget dnak. És ez a téma összefüggésben l egymással. Az egyik adja meg másik jellegét. Schreiber Tamás z üldözött vad, a megbélyegzett áin, ez a megrögzött ujságtéma ilágit rá arra, hogy ez az amerikai ujítás" mennyire csak az amerikai zájznak felel meg, mennyire bornirt s mennyire nevetéses.

— Tessék elképzelni, hogy Schrei-er Tamás, miután megölte azt, akit zeretett, vagy aki szerette, miután 0 évi, vagy esetleg éltfogytiglani gházbüntetésben — minden gyilkos aragrafusszabta sorsában — részesül, evonul a fegyház falai közé, csak zért, hogy a magasabb matematikát, agy esillagászatot tanulmányozza usz esztendeig, vagy éltfogytiglan.

— Vajjon azért gyilkolt-e Schrei-er Tamás, mert nem ismeri az gyenletek világát, vagy mert nem atolt a Kozmosz titka közé? Nem. Schreiber Tamás nem zért gyilkolt.

Vagy talán mégis?

Schreiber Tamás mindenestre gyilkolt, mert nem tudta, hogy mit egyen. Egész életében nem tudta. A szülei már nem tudták, hogy mit kezdjenek ezzel az új étellel és ő em tudta, hogy mit tegyen az letével. Egyetlen célja ami csak le-et, amire rákényszeríti minden nap s minden óra — a gyomráért való tűzdelem.

A Schreiber tamások mind azért gyilkolnak, mert „nem tudják, hogy hit cselekszenek.” Egyetlen parancs, gyomor, a kenyér, az életösztön parancsa rabszolgává tette őket egész letükre. Ha ebből az örökös min-len ideget és minden energiát le-ötő nagy kinlódásból egy pilla-tratra feleszmélnek, akkor tanács-tanul és vadul néznek maguk körül. Az egész világ idegen számukra és z egész társadalom egy nagy ellen-éges tábor.

Schreiber azért gyilkolt, mert nem udta hogy mi az emberi rendelte-és. Nem engedte erre ráeszmélni a kenyérgond.

Az ember, addig, amíg a földhöz, a nagyvárosi sikátorokhoz, a külte-ek korcsmákhoz köti a kenyérgond. nem tud a csillagok közé emelkedni s nem tud ráeszmélni arra, hogy ő is csak egy csillagon rohan va-am rre, bizonyára nem a vakvé-etlen irányában. Ma am kor az em-perék tultermelésekről beszélnek, m kor a buzával disznót etetnek valamerre, amikor a kávé a tenger-

Az aradi szintársulat tagjai a sztárfizetések ellen

Ötezer lej létminimum az elsőrendű ta-goknak is. — Szabados Árpád érdekes javaslata

Arad, március 22.
(A Rendkívüli Ujság munkatársától.)

Amióta az aradi színház a kö-zönség közönye folytán válságos helyzetbe jutott és a direktió nem képes tagjait pontosan fizetni, a színház belső világában elégedet-lenség és nyugtalanság észlelhető. Különösen a kisebb fizetésű szín-észek zúgolódnak, mert amíg közü-lük sokan a legnagyobb nélkülö-zéseknek vannak kitéve, a nagyfize-tésű tagok többnyire megkapják fi-zetésüket, úgyhogy a kisemberek-nek alig marad valami.

A színház kritikus helyzetének megmentése érdekében az elmúlt héten Szendrey Mihály színigazgató értekezletre hívta össze a társulat elsőrendű tagjait, akik közül azon-ban csak Szabados Árpád, Kun De-zső, Jávör Alfréd és Csóka József jelentek meg. Szendrey egyes tagok elégedetlenségére célozva, kijelen-tette, hogy nem áll utjában a szí-nészek boldogulásának, aki jobb szerződést tud magának biztosítani, azt ő nem tartja vissza. A direktió mindent elkövet, hogy a színészek sorsa jobbra forduljon, kéri a szín-észek támogatását, hogy egymással harmoniában működjenek és hódít-sák vissza a közönséget a szin-házba.

Szendrey bejelentése után Szaba-dos Árpád állott fel szólásra. Kifogásolja, hogy amíg

egyes tagok rendszeresen megkap-

be hányják, ma még mindig a gyo-mor az egyetlen cél, az egyetlen örök kötelezettség.

Ugy, mint kétezer évvel ezelőtt.

Ha a középkorban valaki az esztelen vérengzések és jelszavak kö-zött ráeszmélt arra hogy az ember-nek valahol a távolban van egy igazi „emberi” rendeltetése és ezt kutatni akarta kénytelen volt kolos-torba vonulni. A jövőben más intéz-mény lesz arra hivatott, hogy az emberi esztelenség között aziluma legyen az emberi fejlődésvágnak : a fegyház

Könnyen elképzelhető ez. hiszen az egyedüli hely kenyérgond nélkül. Szomorú kilátások.

ják nagy fizetésüket, addig a kisfizetésű tagok csak egészen kis összegeket kapnak.

Szerinte ezért van elégedetlenség a színészek körében. Azt indítványozza, hogy

állapítsanak meg ötezer lej létmi-nimumot;

amely minden színésznek létfentar-tásához szükséges.

A kisebb fizetésű színészek és kardalosok természetesen az egész fizetésüket kapják meg.

Vizsont az elsőrendű színészek ki-vétel nélkül, — férfiak, nők egy-aránt — ötezer lej fizetést kapnának, ha azonban a színház bevétele meg-engedi, szerződés szerinti fizetésük arányában osztanák szét a többletet.

— Nem igazságos és nem méltányos, hogy

nagy sztárfizetések, primadonna jövedelmek mellett a szintársulat egyes tagjai a legnagyobb nél-külözéseknek vannak kitéve.

Nem csak a közönség közönye, hanem ez is az oka annak, hogy az aradi színház válságos helyzetbe jutott.

Szabados indítványát helyesléssel fogadták Az értekezlet tagjainak jó-val több fizetésük van, mint a java-solt létminimum, ezért csak dicsérni lehet Szabados és társainak szociális állásfoglalását. Miután az aradi szin-társulat az elmúlt hét utolsó napjain Nagylakon vendégszerepelt, az érde-kes indítvánnyal nem foglalkozhatott a szintársulat.

Szendrey színigazgató valószínű-leg a mai napon társulati gyűlést fog összehívni, hogy megbeszélje társulata tagjaival, miként lehetne a színház jövőjét biztosítani. A társu-lati gyűlésen szóba kerül Szabados indítványa is, amely előreláthatólag élénk megbeszélést, izgalmas vitát fog provokálni.

Győződjön meg!

Szénássi
divatruháza

ma már a legolcsóbb!

Aradon, (v. Karolina-u. sarkán)

Ujonnán berende-zett műhelyemben ruhafestést, vegytisztítást leg-zebb kivi-telben vég-zek
Arad, Strada Stroiesu 13. Hozspodár (volt Zeleky-ucca 13. sz.)

Tavaszi ruhákat és felöltőket legszabben fest, tisztít
KNAPP modernul berendezett vállalata
v. Weitzer-u. 11. :—: v. Magyar-u. 10.

Nemcsak tüztől megmentett,

hanem **Esernyő és napernyőink**

összes **olcsó elárusítását folytatjuk**

GYŐZŐDJÖN MEG

árainkról!

TRANSILVANIA

esernyőáruház (Fischer Eliz-palota.)

Jó reggelt!

A sorsjegy.

Az már bebizonyított dolog, hogy tisztességes uton-módon a mai ne-héz világban meggazdagodni nem lehet, viszont szegényen tengődni sem nagyon érdemes, elhatároztam hű párom legmelegebb hozzájárulá-sával, hogy megnyerem a főnyere-ményt.

Amint azt már az iskolákban is tanítják, a főnyereményhez szükséges I-ször szerencse,

Il-szor egy sorsjegy és nem törőd-ve avval, hogy a büdzsém ugysis állandó deficitel zárul és nem törődve avval sem, hogy egy olyan kis ki-hágás félét követek el avval, ha sors-jegyet vásárolok, megreszkíroztam két éves kisfiam érettségi ajándéku-l eltett és az egész családi vagyono-mat reprezentáló kétszáz lejes tőkét és vettem egy nyolcadocskát.

Mikor megkaptam a sorsjegyet egy hivatalos sorsolási listával és nyeremény-programmal meg huzási műsorral, összegyűjtöttem a család összes okos tagjait (nem sokan vol-tunk) és kiszámítottuk, hogy a hiva-talos sorsolási lista alapján az 527810 számú sorsjegyet, a nyereményi program alapján ezerkilencszázhar-mincegy év március hó tizenötödikén kihúzzák az urnából és engem a sárból és pedig a huzási műsor szerint a főnyereménnyel, amely huszmillió összegnek egy nyolcada, tehát két és fél millió.

Két és fél millió lej nagy pénz, abból jut egy kis kertes családi házra, egy szép bundára a felesé-gemnek, egy opozonos városi ka-bátra nekem, jó az Isten, jót ad, nem csinál hirtelen tavaszt, hogy még viselhessek is azokat, mielőtt a molyok kikezdek, jut a gyermekek-nek is egy-két ruhácskára, jut min-denre, amire eddig nem jutott, csak be kell szépen várni, hogy megér-kezzen az a kis bagatell két és fél milliócska.

Tudat alatt bántott az a könnyel-műség, hogy nem vettem mindjárt egy egész sorsjegyet, így legalább huszmilliót nyerhetnék, de azután eszembe jutott, hogy ha sok a pénz, sok az adó is, meg azután ki is rabolhatnak könnyen és megnyugodva a sors ilyen elrendezésében minden-napi imánkba foglaltuk az osztály-sorsjáték áldásos intézményét és kezdtünk bevásárolni.

Vettünk családi házat, kerttel, fize-tendő a nyeremény után, vettünk bundákat, fizetendő a pénzünk kéz-hez vétele után, ruhácskát a gyere-keknek, a kereskedő tudta már ró-lunk, hogy rövidesen milyen nagy összeg birtokába jutunk és nem is tett említést, hogy mikor kell fizetni, jó pénz vagyunk mi, tudja azt min-denki, tudta a fűszeres, a pék, a hentes, a fás és a tejes, nem fizet-tünk senkinek egy banit sem kez-dtünk szépen tollasodni, kicseréltük a hálószobát és az ebédlőt, hiszen két és fél millióból mindenre jut, csak be kell tudni osztani.

Megjött a nagy nap, egész nap otthon ültem és vártam a táviratot, nem jött, vártam másnap egy express levelet, az sem jött, harmadnap re-megve vártam a postást, hátha aján-lott értesítést kapok, nem jött, ne-gyed nap egyszerű levéllel is beér-tem volna, de nem nyertem egy banit sem.

A sorsjeggyel megrövidítettek, de valljuk be őszintén, azért rá nem fizettem, mert amit a nyeremény égisze alatt összevásároltam, vissza nem adom, mert arról én igazán nem tehetek, hogy a pénzemet azok a gazemberek megtartották. Sz. K.

RADIO.

Rovatvezető: Krausz János, rádiókonstruktor

A fémek ellenállásáról

A különböző fémek az elektromos árammal szemben egészen különböző ellenállást fejtenek ki. Az ellenállások különlegessége a fajlagos ellenállás. A tudomány fajlagos ellenállás egységül a higany ellenállását fogadta el. A fémekkel első sorban a huzalok formájában találkozunk a rádiotechnikában és szerkezeteinkben kétféle célra használjuk: vagy pusztán az áram vezetésére, vagy ellenállásra. Első esetben már gazdasági okoknál fogva is a réz jöhet számításba, bár az ezüst ellenállása kisebb, de nem annyival, hogy az árkülönbséget rekompenzálna. Második esetben, amikor bizonyos ellenállás előállítása a cél, már az elemi fémek közt nem találunk kielégítő típust, ezért az ötvények felé irányul a figyelmünk. Mint ellenálláshuzalok figyelemreméltó tulajdonságokkal bírnak a nikkel-ötvények: kromnikkel és a nikkelinkstantan, aminek még az az előnyös tulajdonsága is meg van, hogy a hőfok változásával nem változtatja ellenállását, mint a többi fémes vezeték. Ezek az ötvények, amelyeket ellenállás céljaira használunk fel nagyon különböző tulajdonságokkal bírnak és rendszeren másokkal, mint azok a fémek, amelyekből készültek. A fémeket első sorban mechanikai tulajdonságaik miatt használhatjuk fel legelőnyösebben huzalkészítésre, azonban, amint láthatjuk az elektromos árammal szemben való viselkedésük is fontosak.

Hétfő

BUCUREST: 1:00 Gramofon. 5:00 Rádiózenekar. 7:00 Rádióegyetem, tudományos előadások. 8:00 Branesti énekesnő előadása. 9:00 Pessione hárfaművész nő játéka. 21:45 Stroici énekes estje.

BUDAPEST: 0:15 Hangverseny. 1:05 Eugon Stepat orosz balalajka zenekarának hangversenye. 5:00 Asszonyok tanácsadója. 6:00 „Filmei... nők... állatok...”. Szánthó Dénes két novellája. 6:30 A Korál Kamaras. Ének- és Zenekar Társaság egyházzenei hangversenye a salétromuccai református templomból. 8:00 Német nyelvoktató és 8:30 A Budapesti Filharmoniai Társaság rendkívüli hangversenye. Uána Kurini Simi és cigányzenekarának hangversenye.

Marcov aradi cukorgyári igazgató: Adókkal és illetékekkel drágítják meg Romániában a cukrot

Nálunk 40 lej, Németországban 13 lej, Törökországban 5 lej egy kiló cukor. — A kormány feladata sürgősen leszállítani az árakat.

Arad, március 22.

A Rendkívüli Ujság tudósítójától.

Talán egy közszükségleti cikknél sem olyan indokolatlan a magas ár, mint a cukornál. Hiába mutatják ki, hogy a cukor kilójának néhány lejnél többre nem szabad kerülni, hiába interpellálnak a Kamarában, az országos tiltakozás sem tudta lenyomni az uzsoraárakat. A gyárak legtöbb hajlandóknak mutatkoztak ugyan a cukorárak leszállítására, de csak akkor, ha a cukorréptermeleők is lemennek az árakkal.

A földmivelügyi minisztérium annakidején egy háromtagú bizottságra bízta az erre vonatkozó törvénytervezet kidolgozását, amely szerint

két hónapon belül felállítandó a cukorszindikátus, de a szindikátusba való belépésre senki se kötelezhető annak ellenére, hogy ennek egyenes célja a cukor árának letörése.

Ami azt jelenti, hogy amelyik gyár nem akar, az nem veszi igénybe a szindikátus nyújtotta esetleges előnyöket, ezzel szemben nem megy le az árakkal sem.

A cukor árának jövőbeni megállapításába a kormánynak is lesz beleszólása amennyiben a cukor árát ugyan a felállítandó szindikátus állapítaná meg, de szükség esetén az

illetékes minisztérium, sőt legfeljebb helyen a minisztertanács is dönthet.

A felállítandó cukorszindikátus új gyárak alapítását is szabályozza, amennyiben erre csak abban az esetben adható engedély, ha az új gyár a cukrot legalább 25 százalékkal olcsóbban tudja előállítani új módszerrel, vagy felfokozott munkaképességével.

Mindenesetre különös, hogy a kormány annyira védi a cukorgyárak érdekeit ahelyett, hogy új erők beállításával, a verseny felfokozásával

az eddigi, évi 25,000 vagon cukortermelést — amint a szakértők véleménye szerint lehetséges is — legalább a négyszeresére emelve — nagyobb arányú eladással, kevesebb haszonnal leszorítanák az árakat.

A cukor olcsóbbá tételének lehetőségéről alkalmunk volt az aradi cukorgyár igazgatójával, Marcov Christeával beszélgetést folytatni, aki igen pesszimistikusan nyilatkozott.

Szerinte egyrészt a cukorrépa árának felemelése, másrészt az a rendelet, amellyel a cukrot a rendes forgalmi adón felül különként 12 lej fogyasztási adóval terheli az állam — igen megnehezíti az árak leszorítását.

Tudni kell ezzel kapcsolatban, hogy a

mi negyven lejes árainkkal szem-

ben Németországban 13 lej, Csehszlovákiában 10 lej, Lengyelországban 6 lej Törökországban 5 lej egy kiló cukor.

A cukor az egész világon úgy szerepel, mint közszükségleti cikk, ezzel szemben kormányunk — luxuscikké avasztotta, mert hiszen 25 száza ékos adót az államnak az eladási ár negyedrésszével való részesedését csakis élvezeti cikknek szabad megengedni. Az árak letörésénél tehát első sorban az államnak kell jópéldával előljárni — részint a termelés intenzívebbé tételével — többtermeléssel, másrészt pedig

az adók megfelelő leszállításával

odahatni, hogy a fogyasztóközönség ne legyen kénytelen ezt a legelemibb cikket is megvonni magától.

Vagy talán olyan „édes” az adófizető polgár élete, hogy nincs szüksége cukorra? s. s. l.

Mindenféle

574

mérlegek, súlyok

és mindennemű lakatos munkák raktára, ahol rendkívül olcsó áron készít mérleg és lakatos munkákat és javításokat.

GARAI, volt Tökölly-tér 6

APROHIRDETÉSEK

NE HAZASODJÉK, mielőtt élet-társának valódi karakterét meg nem ismerd. Néhány sor kézírás alapján részletes jellemrajzot készít **Fenyves Farkas** **László grafológiai tanácsadó** **irodája Budapest IV., Múzeum körút 19.** Egy íráselemzés díja 100 lej. Kérjen tájékoztatót.

VÉTEL

TEKEBÁBU golyókkal megvételre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 643.

ELADÓ

FAJTISZTA, 1 éves farkas kutya eladó. Orczy ucca 14. fél em. jobb. 384.

Terjessze a Rendkívüli Ujságot!

Felolós szerkesztő: BRUCKNER LAJOS.

Erdélyi Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság

MEGHIVÓ.

Az Erdélyi Bank- és Takarékpénztár R.-T., C. u.

1931. március 29-én déli 12 órakor saját székházában, Piata Unirii (volt Mátyás király-tér) 32. tartja

XXXVI-ik évi rendes közgyűlését,

amelyre a t. részvényeseket meghívjuk.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság jelentése az 1930. üzletéről.

AKTIVÁK

	Lei	b
Készpénz és bankári követelések	305,099.839	—
Értékpapírok	14,080.830	—
Váltók:		
Jelzáloggal vagy más biztosítékkal fedezve	328,230.291	—
Pénzüntézetek és kereskedők tárcaváltói	310,511.337	—
Nyílt hitellé váltók	61,126.113	—
Adósok:		
Jelzálog, értékpapír v. vagy egyéb fedezettel	252,626.155	—
Nyílt hitelek és különféle adósok	188,508.986	—
Ingatlanok		
Ovadékok	Lei 141,335.020	—
	1,478,511.647	—

Mérlegszámla 1930. december 31-én

2. A felügyelőbizottság jelentése.
3. Az 1930. évi mérleg- és veszteség-nyereség számla jóváhagyása és határozathozatal a nyereség felosztása tárgyában.
4. Határozat a felmentvény megadása tárgyában.
5. Az alapszabályok módosítása.
6. Igazgatósági tagok választása.
7. Felügyelőbizottsági tagok választása.

Figyelmeztetés!

Azok a részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, legkésőbb 1931. március 28-ig tegyék le részvényeiket a bank főpénztáránál, vagy valamelyik fiókjánál, vagy a Banca Christovononi S. A. R. Bucuresti, pénztáránál, átvételi elismervény ellenében.

Az igazgatóság.

PASSIVÁK

	Lei	b
Részvénytőke	82,000.000	—
Tartalékok:		
Rendes tartalékalap	11,130.000	—
Kétes köv. tart. alap	11,200.000	—
Ingatlan értékcsökkenési tartalékalap	2,000.000	—
Tisztviselők nyugdíjalapja	2,500.000	—
Betétek takarékpénztárak és folyószámlákra	1,329,058.752	—
Visszeszámitott váltók a Banca Nationala a Romaniei nél	2,136.33	—
Átmeneti tételek és kamatok	16,355.902	—
Nyereség:		
Átmozgat a múlt évről	549.257	—
Folyó évi nyereség	21,581.503	—
Ovadékok	Lei 141,335.020	—
	1,478,511.647	—

*Ézévi dotációkkal 36,000.000. — leire emelkedik.

Cluj, 1930. december 31.

Az ellenőrzésért:

I. Petrean,

jog. könyv. igazgató.

Az igazgatóság nevében:

Condrad Ottó

Hargitay Bertalan

A könyvelésért:

Szabó Márton,

cégjegyző, jogosított könyvelő.